

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2021
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΘΕΜΑ Α

A1.

Στο απόσπασμα επισημαίνεται η ανάγκη ύπαρξης επαγγελματικού προσανατολισμού στο σχολείο από το Γυμνάσιο, σύμφωνα με την άποψη ενός μαθητή, αφού η έλλειψη του ωθεί στην επιλογή μόνο λαοφιλών επαγγελμάτων με απόρροια τον κορεσμό τους και την αυξημένη ανεργία. Μια μαθήτρια, επίσης, παρατηρεί ότι η δυσκολία ένταξης στην αγορά εργασίας και η οικονομική ύφεση οδηγούν είτε σε συμβιβασμούς επιλογής, θυσιάζοντας τα προσωπικά όνειρα, είτε στη φυγή στο εξωτερικό.

Λέξεις 67

ΘΕΜΑ Β

B1.

α. Σωστό «Πριν από την κατάρρευση ... επιτευγμάτων και θαυμάτων»

β. Σωστό «Όμως, η τελευταία κρίση ... απαλοιφή όλης της παρελθούσας ανθρώπινης εμπειρίας»

γ. Λάθος «Το 47% ... διενέξεις κρατών»

δ. Σωστό «Πάντως, όπως αφηγείται η ιστορία ... προβλέψεις που αναστάτωσαν γενιές δεν επαληθεύτηκαν ποτέ»

ε. Λάθος «Όμως το παρόν ... προσδοκιών»

B2.

α. Κυριολεκτικός: «Προβληματισμοί και ανησυχίες των νέων για το μέλλον»

Μεταφορικός: «Όνειρα που βουλιάζουν και αλλάζουν!»

β. Τα στατιστικά στοιχεία αποτελούν απτές αποδείξεις που αποσκοπούν στην επίκληση στη λογική τεκμηριώνουν την θέση του συγγραφέα ενισχύοντας την με κύρος και αξιοπιστία. Παράλληλα βοηθούν τον αναγνώστη να αντιληφθεί αντικειμενικά όλες τις οπτικές γωνίες του θέματος.

Οι μαρτυρίες δίνουν την προσωπική οπτική γωνία των νέων που οραματίζονται το μέλλον τους. Επίσης δείχνουν ότι ο συγγραφέας έχει καλή γνώση του θέματος που αναπτύσσει. Τέλος προσδίδουν βιωματικό χαρακτήρα, αμεσότητα, παραστατικότητα και οικείο τόνο αφού αναφέρονται στους πρωταγωνιστές και συντελούν στην ταύτιση του νέου αναγνώστη που αντιμετωπίζει παρόμοια προβλήματα και ανάλογες ανησυχίες.

B3.

- «Όμως το παρόν .. αντίστροφο»
α' πληθυντικό πρόσωπο προσδίδει ομαδικότητα, αμεσότητα, οικειότητα και συλλογικότητα. Ο συγγραφέας γίνεται κοινωνός του προβλήματος.
- «Το αύριο, από αδιαπέραστο πέπλο γίνεται και πάλι πεδίο εκκόλαψης»
- Μεταφορική χρήση / ποιητική λειτουργία του λόγου κάνει τον λόγο πιο παραστατικό / γλαφυρό και ευαισθητοποιεί τον αναγνώστη απέναντι στην προοπτική για ένα καλύτερο μέλλον. Παράλληλα συντελεί στην αισθητική απόλαυση του αναγνώστη.
- Ρητορικό ερώτημα: «Άλλωστε τι άλλο μπορούμε να κάνουμε;»
Η ερώτηση ωθεί τον αναγνώστη στο προβληματισμό και στην όξυνση της σκέψης, προσδίδοντας επικοινωνιακό τόνο. Μόνο μια αισιόδοξη οπτική γωνία βοηθάει στην προσδοκία ενός καλύτερου κόσμου. Παράλληλα αφυπνίζει τον αναγνώστη δημιουργώντας έναν υποθετικό διάλογο μαζί του.

ΘΕΜΑ Γ

Γ1.

«Στον Σείριο» το ποιητικό υποκείμενο αναδεικνύει την ιδεατή, ονειρική ζωή των παιδιών του, που έρχεται σε αντίθεση με την επικρατούσα κατάσταση στη Γη. Τα παιδιά στον Σείριο «δακρύζουν» για τις δύσκολες συνθήκες ζωής στη Γη. Η μεταφορά «αρρώστια και πληγή του σύμπαντος» αισθητοποιεί την ωμή, δυσάρεστη πραγματικότητα. Η ξέγνοιαστη ζωή στη Γη αποτελεί όνειρο και επιδίωξη που σχηματοποιεί ο εικονοπλαστικός (μεταφορικός) λόγος «ακούραστη του ονείρου κυνηγοί / κεντάνε με συνθήματα στους τοίχους». Έτσι, τα παιδιά του Σείριου βάζουν «μια έγνοια στην μικρούλα τους καρδιά» από την ενσυναίσθησή τους για τα προβλήματα του πλανήτη μας. «Πόλεμοι και θάνατοι» είναι άγνωστες λέξεις γι' αυτά, όμως ο προβληματισμός που μεταλαμπαδεύεται από τον δάσκαλο στην τρίτη στροφή συγκινεί και προκαλεί κύματα αλληλέγγυων σκέψεων. Το υποκοριστικό «μικρούλα» (συναισθηματικά φορτισμένο λεξιλόγιο) που χαρακτηρίζει την αθώα, αγνή, παιδική καρδιά τους, συμβάλλει στην ανάδειξη του ψυχικού τους πλούτου και της μεγαθυμίας τους, προκαλώντας τον θαυμασμό του αναγνώστη.

Η ζωή των παιδιών στον Σείριο θα με ευχαριστούσε αναμφίβολα. Η ανεμελιά, η απουσία δυσάρεστων και αγχογόνων γεγονότων, η όμορφη σχέση με τον δάσκαλο, η επαφή με την φύση και η δίψα για γνώση συνθέτουν μια γλυκιά ζωή, χωρίς άγχος. Περισσότερο όμως με εντυπωσιάζει η ευαισθησία τους, το ενδιαφέρον τους για ανθρώπους και καταστάσεις που δεν βιώνουν. Με την βοήθεια τέτοιων παιδιών μπορούμε να αλλάξουμε τον κόσμο και να ζήσουμε ευτυχισμένοι!

ΘΕΜΑ Δ

Δ1.

Τίτλος Άρθρου:

«Οι Μαχητές του Ονείρου»

Α΄ Ζητούμενο:

Εφόδια νέων

- Ικανότητα έλλογης επεξεργασίας μηνυμάτων, ακριβούς στάθμισης δεδομένων – Όχι άκριτη υιοθέτηση στοιχείων – Ευθυκρισία → Εξαγωγή λελογισμένων συμπερασμάτων – Αένας συνειδησιακός συναγεμμός – Έντονες νοητικές διεργασίες – Στρατηγική σκέψη για επίλυση προβλημάτων - Κινητοποίηση πνευματικών δυνάμεων: οξυμένη κριτική ικανότητα, αφαιρετική σκέψη, ορθολογιστική προσέγγιση – Οξυδέρκεια – Αγχίνοια – Γρήγορη αφομοίωση νέων στοιχείων.
- Διευρυμένοι ορίζοντες – Ευρυμάθεια – Πολυπρισματική γνώση – Σφαιρική θεώρηση των πραγμάτων – Φιλομάθεια – Ρηξικέλευθη «ματιά» - Φωτεινό πνεύμα - Όχι μυωπική αντίληψη και στεγανοποιημένη λογική – Απαλλαγή από άτεγκτες γενικεύσεις, ιδεοληψίες, στερεοτυπικές απόψεις.
- Τεχνογνωσία / Ψηφιακές δεξιότητες, εξειδικευμένες γνώσεις και υψηλή κατάρτιση σ' ένα γνωστικό πεδίο του επιστητού – Γλωσσομάθεια – Ασφαλής πλοήγηση στο διαδίκτυο – Τεχνολογικός / Ψηφιακός γραμματισμός - Διεπιστημονική χρήση των τεχνολογικών μέσων.
- Αυξημένη δεκτικότητα σε νέα ερεθίσματα – Δημιουργική αυτοέκφραση – Επικοινωνικότητα – Λήψη πρωτοβουλιών – Αυτενέργεια – Προγραμματισμός – Οργανωτική ικανότητα - Μακρόπνοα σχέδια → Εφαλτήριο δράσης – Προσαρμοστικότητα στις νέες συνθήκες – Να αφουγκράζεται τον παλμό της εποχής και να ανταποκρίνεται στα κελεύσματα της – Ιεράρχηση στόχων και προτεραιοτήτων.

- Άκαμπο φρόνημα, αταλάντευτη θέληση, μαχητική διάθεση, επιμονή, υπομονή, πίστη και αφοσίωση στην προσπάθεια – Στοχοπροσήλωση – Όχι κατάθεση των όπλων και απεμπόληση των ονείρων και των φιλοδοξιών τους. «Αλώβητη» αισιοδοξία → Ενατένιση ενός ευοίωνου μέλλοντος.
- Αυτοέλεγχος / αυτοκυριαρχία – Αυτογνωσία – Ωριμότητα – Εσωτερικές αντιστάσεις και ηθικούς φραγμούς – Τάση αυτοσυγκράτησης – Ενσυναίσθηση – Ευαισθησία (όχι αναλγησία) – Απόρριψη ασυδοσίας, ανεξέλεγκτης συμπεριφοράς → «Μέτρον άριστον» - «Μηδέν άγαν» - Μετριοπάθεια.
- Σμίλευση του χαρακτήρα – Στέρεος κώδικας ηθικών αρχών και ανυπέρβλητων ιδανικών. Ο νέος πρέπει να εμφορείται και να εμπνέεται απ' τις αρχές του ουμανισμού, τη φιλαλληλία, την ανιδιοτέλεια, την αλληλεγγύη → Ευπρεπής, κόσμια συμπεριφορά – Πνευματική ανεκτικότητα – Σεβασμός διαφορετικότητας → Δημοκρατικό ήθος.
- Ισχυρή αυτοπεποίθηση – Γόνιμος προβληματισμός – Ρεαλιστική, και όχι παρορμητική και αστόχαστη εκτίμηση των καταστάσεων – Κοινωνική συνείδηση – Αίσθημα ευθύνης.

Β' Ζητούμενο:

Δράσεις

- Συμμετοχή σε Μ.Κ.Ο, σε ειρηνιστικές ανθρωπιστικές οργανώσεις και διαμαρτυρίες → Δυναμική διεκδίκηση ανθρωπίνων δικαιωμάτων. → Αγώνας κατά των κοινωνικών αδικιών και ανισοτήτων.
- Προώθηση του υγιούς ανθρωπισμού μέσω της συμμετοχής σε ημερίδες, ευρωπαϊκά και παγκόσμια συνέδρια νέων, σε πολιτιστικές εκδηλώσεις → Διατρέφωση του μηνύματος της παγκόσμιας σύμπνοιας και της συναδέλφωσης των λαών → Προβολή του μηνύματος ότι η διαφορετικότητα δεν σηματοδοτεί την κατωτερότητα. → Άρση ξενοφοβικών και στερεοτυπικών αντιλήψεων.
- Εθελοντικές δράσεις α) για την προάσπιση του φυσικού πλούτου και την αποκατάσταση της ισορροπίας του οικοσυστήματος → Οικολογική ευαισθησία → Συμμετοχή σε προγράμματα ανακύκλωσης → Περιορισμός χρήσης πλαστικών.

β) Παροχή βοήθειας σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες (συγκέντρωση φαρμάκων, ενδυμάτων, τροφίμων, κ.α) - γ) εθελοντική αιμοδοσία.

- Ενεργή και υπεύθυνη συμμετοχή στα κοινωνικοπολιτικά δρώμενα, στην εκλογική διαδικασία, με σκοπό την ποιοτική αναβάθμιση των ορίων ύπαρξης. → Μηδαμινή ανοχή στη διαφθορά και τις ατασθαλίες των φορέων της εξουσίας. → Υπεύθυνος δημοκρατικός πολίτης.
- Αέναος συνειδησιακός συναγεμμός – Αφύπνιση – Καταγγελία και σπηλίτευση κάθε αδικίας → Η σιωπή είναι συννεοχή.
- Διεκδίκηση κεκτημένων → Νέος: αρχιτέκτονας της τύχης του, όχι παθητικός θεατής της ζωής του.

Επιμέλεια: Μανωλάκη Αγγελική

Πατέρα Αγγελική

Σκιαδαρέσης Χρήστος

Τσιάκαλου Μαρία

Φλέγκας Κωνσταντίνος